

Neurolog doc. Edvard Ehler: Je dobře, když mají věci svůj řád

12.10.2023 - | Nemocnice Pardubického kraje

Nálepku těžkého oboru má neurologie pořád. Čím to je?

Je složité si ji představit. Nervový systém, periferní, centrální... Mozek, mícha. Pro diagnostiku je to velmi obtížné. Jsou tam dosti složité mechanismy a člověk si nemůže být jistý, že se ten který mechanismus vždycky zapojí, nebo zda se zapojí jen někdy... Na to je potřeba hodně pozorování a zkušeného doktora. Proto je to těžký obor. Když je lékař zkušený, pozná řadu věcí podle pohybových stereotypů, podle pacientova líčení. Když moc zkušený není, nedává tak velký pozor, případně není takový pozorovatel, moc mu to nejde.

Když jste se rozhodoval, kam po gymnáziu, uvažoval jste o přírodovědě...

Ano, lákala mě věda, genetika, ale nebyl jsem si jistý, jestli je to to pravé. Zjistil jsem, že mám docela blízko k lidem. Přírodovědu dnes dělá můj syn, vystudoval Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy a pak biologickou statistiku, ten druhý studoval historii.

Říkáte blízko k lidem. Jak klíčové je pro lékaře umět s pacientem správně komunikovat?

Určitě je to potřeba. Nejsem až takový emoční typ, abych říkal, jestli se to v průběhu let nějak mění. S nemocným lékař promluví, s někým víc, s někým míň, s někým trochu autoritativněji, jiného nechá více hovořit. To je spíš otázka zkušeností, ale mně připadá, že se to nějak zvlášť nemění. Velmi záleží na tom, jak to lidé vnímají. Lékař se má v první řadě snažit pacienta správně diagnostikovat a správně léčit a k tomu je komunikace nezbytná.

Opravdu pro vás byla první volbou právě neurologie?

Na koleji jsem několik let bydlel s budoucím chirurgem, profesorem Pavlem Dunglesem. Byl hrozně šikovný přes ruce. To já úplně nejsem. Něco vyzkoumám, něco si zapamatuji, něco zpracuji. Pak je ale celá skupina lidí, kteří mají přesnou představu, co udělat, aby ta fraktura byla správně léčena. Takhle jsem to nikdy neměl. Mnohem víc mě lákaly interní obory. Tam kde je potřeba vložit hodně přemýšlení, aby se podstatné vyřešilo. Tak bych to řekl. Já jsem hned z počátku chtěl jít na neurologii, protože jsem chodil do Nemocnice u sv. Anny jako demonstrátor.

Co to znamená?

Pomáhal jsem s výzkumem, s chorobopisy, u anatomie jsem byl při pitvách, to jsem všechno absolvoval... A pak ta neurologie. Ale u té sv. Anny to nebylo ono.

A proto jste šel do Pardubic?

Do Pardubic jsem šel kvůli své ženě, pochází odsud (úsměv).

A už tu jste skoro padesát let...

Ano, za dva roky tomu tak bude.

Jak se podle vás obor za tu dobu proměnil?

Hlavně se neurologie rozdělila na podobory. Existuje cévní neurologie, s tím iktovým centrem, což je perfektní, protože iktová péče je v republice bezvadná, a je tam dobře logisticky zapracováno, co a kam máme posílat, dokonce včetně zasílání snímků. Pak je to problematika roztroušené sklerózy, kam se v posledních letech hodně investuje. Trochu mě mrzí, že ty ostatní choroby, kterých je méně, nemohou tolik tlačit. Nemocných s roztroušenou sklerózou je hodně, k nemoci se upírá pozornost a nemá problém s přílivem peněz.

Koneckonců i Pardubická nemocnice má jak iktové centrum, tak MS centrum, tedy centrum pro léčbu roztroušené sklerózy. Nejmladší centrum – pro terapii migrén, má klinika od roku 2020.

Stejně jako v životě, i v medicíně formuje člověka hlavně prostředí, v němž se pohybuje a roste. Jak je to u vás na klinice s výukou mladých lékařů a lékařek?

Myslím, že dobré podmínky na pracovišti jsou alfou a omegou všeho. Nemusíte jít za konkrétním člověkem, když klinika funguje tak, že je tam **vždy někdo zkušený**, kdo vám zkušenosti předá. Tak je to podle mě úplně v pořádku. Důležité je takové podmínky udělat.

Většina absolventů jsou dnes ženy, byť u nás je teď podíl mužů a žen půl na půl. Ženy chtějí mít děti, a tím pádem jsou na ně kladeny mnohem větší nároky. Rodina, služby, složitý obor... Musí se jim udělat nějaké lepší prostředí na oddělení, nějak to rozdělit, což si myslím, že umí primář Geier dobře. Tím jsem si jist, protože je tady několik mladých maminek, které mají částečný úvazek. Zůstávají jak v kontaktu s rodinou, tak s oborem.

Medicína je pořád velmi konzervativní prostředí. Některé věci se do ní dostávají pomalu. Jak vypadá provoz u vás na klinice? Už víme, že lékaři mohou mít částečné úvazky...

Jistá forma konzervativního přístupu je podle mě zcela na místě. Možná mi to nebudete věřit, ale myslím, že je dobré, když je provoz kliniky pořád pravidelný, dvacet, třicet i více let, když má takovou pravidelnou hierarchii. Třeba my máme dvakrát týdně RTG vizity, ve středu a v pátek. A proč to tak je? Bývalá šéfová, primářka Pithartová, měla právě ve středu ráno a v pátek v poledne čas... Ale nechali jsme to pořád v těchto termínech. Kdo přijde i po letech, setká se s tím základním časovým programem, který tu již zažil. Bude rád, vyzná se v něm i proto, že se dodržují určité zákonitosti.

I ve svém postavení chodím stále na vizity. Bývají dvakrát týdně a probírají se všichni pacienti. Nejprve na inspekčním pokoji, pak na jednotlivých pokojích, kde se různými dotazy pacient „přešetří“. Zjistí se, jestli je to ono, nebo něco jiného, a upozorní se na věci, které by tam neměly být... Vedle toho jsou ranní a odpolední schůzky, kde se opět probírají pacienti. Zapojujeme všechny lékaře. Tím se učí. Mají své úkoly, chceme, aby publikovali, přednášeli... Interně na seminářích oddělení nebo nemocnice, ale i venku.

Kam podle vás neurologie směřuje? Co je perspektivní? Nehrozí jí rozpad na ještě menší obory?

To se myslím nestane. Doufám, že ne. Není tak velká, jako například vnitřní lékařství. Budoucnost vidím u některých chorob ve spojení s genetikou, třeba u spinální svalové atrofie. Vidíme opravdu zlomové objevy. Pro některé choroby lze již dnes provést a zpracovat nová genetická léčba. Nemocný se spinální svalovou atrofií se po genetické léčbě může výrazně zlepšit. Myslím si, že takové objevy jsou budoucnost, a nejen ve spojení s genetikou, ale i v oblasti cévní neurologie, na to se těším.

doc. MUDr. Edvard Ehler, CSc., FEAN (*8. 9. 1948, Opava)

Absolvent Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně má na svém kontě má stovky

publikovaných odborných článků, řadu monografií a v oboru je stále velmi aktivní. Vedle péče o pacienty v nemocnici vede katedru neurologie IPVZ a působí jako zástupce vedoucího redaktora časopisu České a slovenské neurologie a neurochirurgie. Vyučuje na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Hradci Králové a Fakultě zdravotnických studií Univerzity Pardubice.

V Pardubické nemocnici se již pátou dekádu podílí mimo jiné na provozu elektromyografické laboratoře. V oboru elektromyografie je pak jedním z nejuznávanějších odborníků v Česku. Před pěti lety mu byl udělen titul Fellow of European Academy of Neurology, který dosud získali pouze čtyři čeští lékaři. Dlouhá léta byl předsedou Spolku lékařů v Pardubicích.

<https://www.nempk.cz/novinky/neurolog-doc-edvard-ehler-je-dobre-kdyz-maji-veci-svuj-rad>